

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M., a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

navrhovatele: volební strana **Právo Respekt Odbornost**
sídlem Povltavská 829/36a, Praha 7
jednající zmocněncem X, bytem X

proti odpůrcům: 1) **Městský úřad Velké Hamry**
sídlem Velké Hamry 362, Velké Hamry
2) volební strana **Hamrováci 2010**
jednající zmocněnkyní X
3) volební strana **Energie pro Hamry**
jednající zmocněnkyní X
4) volební strana „**Hasiči 22 s podporou STAN**“
jednající zmocněnkyní X

o návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva města Velké Hamry konaných ve dnech 23. a 24. září 2022

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem ze dne 5. 10. 2022 zpochybnil navrhovatel platnost hlasování a voleb do zastupitelstva města Velké Hamry. Jako důvody pro podání návrhu uvedl disproporci výsledků voleb ve volebním okrsku č. 3, kde navrhovatel získal 15,87 % hlasů, oproti 38,75 % ve volebním okrsku č. 1 a 39,05 % ve volebním okrsku č. 2. Z popsané disproporce navrhovatel dovozoval, že došlo buď k chybnému sečtení hlasů, nebo manipulaci s hlasy, nebo byli voliči ovlivněni tím, že před volební místností ve volebním okrsku č. 3 byla v den voleb umístěna propagace jedné z volebních stran, což je v přímém rozporu s § 3 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změnách některých zákonů

(dále jen „zákona o volbách do zastupitelstev obcí“). Tuto skutečnost chtěl navrhovatel prokázat pořízenou videodokumentací. Navrhoval, aby soud nařídil přepočít hlasovacích lístků ve volebním okrsku č. 3, případně aby prohlásil volby částečně za neplatné a odečetl hlasy v tomto volebním okrsku odevzdané.

2. V písemném vyjádření k návrhu odpůrce 1) – volební orgán – k námitkám navrhovatele uvedl, že starosta města dle § 15 odst. 1 písm. d) zákona o volbách do zastupitelstev obcí v zákonem stanovené lhůtě 60 dnů přede dnem voleb, dne 22. 7. 2022, stanovil minimální počet členů okrskových volebních komisí. Následně podle § 15 odst. 1 písm. g) uvedeného zákona ve lhůtě do 45 dnů přede dnem voleb, dne 9. 8. 2022, zveřejněním na úřední desce Městského úřadu Velké Hamry, poskytl každé volební straně, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována, informaci o počtu a sídlech volebních okrsků. Dle § 17 odst. 2 věta první zákona o volbách do zastupitelstev obcí bylo právem každé volební strany delegovat nejpozději do 16:00 hod. dne 24. 8. 2022 jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém ze tří volebních okrsků. Navrhovatel svého práva využil a do každého volebního okrsku města delegoval jednoho člena. Tvrzení navrhovatele, že v okrsku č. 3 došlo buď k chybnému sečtení hlasů, nebo manipulaci s hlasy, není opřeno o žádné relevantní skutečnosti a důkazy. Navrhovatel měl v okrsku č. 3 delegovaného člena paní X, která dohlížela na řádný průběh voleb a nevznesla žádnou stížnost ani námitku proti sčítání hlasů a podepsala zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku. K tvrzení navrhovatele ohledně nápadného rozdílu ve výsledcích volební orgán podotknul, že navrhovatel na své kandidátní listině neměl žádného kandidáta s trvalým pobytem na územním obvodu okrsku č. 3, což mohlo mít vliv na hlasy voličů. K namítané nezákoně propagaci před volební místností v okrsku č. 3 uvedl, že přiložená videodokumentace se nevztahuje k okrsku č. 3, ale k okrsku č. 1 – Dům požárníků Velké Hamry č. p. 534, přitom v tomto volebním okrsku získal navrhovatel výsledek 38,75 % hlasů. Dále konstatoval, že ustanovení § 30 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí nestanoví definici bezprostředního okolí, proto se lze domnívat, že nebyl porušen zákon, protože plakáty z předvolební kampaně se nenacházely na objektu, u vchodu do objektu a ani uvnitř objektu, kde byla umístěna volební místnost. Okrsková volební komise ve dnech voleb nezaznamenala žádnou stížnost, námitku ani podnět na porušení zákona. Podle volebního orgánu navrhovatel neuvedl jediný relevantní důvod či skutečnost, které by nasvědčovaly tomu, že byla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování či výsledky voleb, proto navrhl, aby soud návrh zamítnul.
3. Vyjádřil se i odpůrce 4) – volební strana „Hasiči 22 s podporou STAN“, s podaným návrhem nesouhlasil. Konstatoval, že volební okrsek č. 3 je specifický, starousedlíci volí hlavně Hamršťáky a navrhovatel na kandidátní listině nikoho takového neměl, proto asi nejvíce hlasů získal někdejší starosta pan Vedral. Odpůrce 4) do každého okrsku nominoval svého komisaře, dle jejich sdělení nemohlo při sčítání hlasů dojít k manipulaci s volebními lístky, všichni členové počítali společně, nikdo nepodal námitku. K namítané nezákoně volební propagaci odpůrce 4) uvedl, že na označeném videozáznamu je zabrán volební okrsek č. 1, v němž navrhovatel relativně uspěl. Navrhovatel předložil nepravdivý podklad, jde z jeho strany o pokus o manipulaci.
4. Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se za podmínek stanovených zvláštními zákony může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát, anebo sdružení nezávislých kandidátů návrhem u

soudu domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

5. Podle § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, přičemž návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Dle § 60 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí platí, že návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování. Podle ustálené judikatury správních soudů existují v obecné rovině tři základní předpoklady vyhovění volební stížnosti: 1) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona; 2) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož volba je napadena volební stížností; a 3) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu kandidáta. V této souvislosti uvádí soud, že s účinností od 1. 1. 2017 novela zákona o volbách do zastupitelstev obcí provedená zákonem č. 322/2016 Sb. vyžaduje zjištění, že namítaná nezákonnost hrubě ovlivnila výsledek voleb, hlasování či volby kandidáta.
6. Před meritorním posouzením podaného návrhu se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou nějaké překážky bránící vlastnímu projednání věci. Soud dospěl k závěru, že navrhovatel je podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí aktivně legitimován k podání návrhu, neboť se jedná o volební stranu, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva města Velké Hamry, což soud ověřil z předložené volební dokumentace a tuto skutečnost rovněž potvrdil volební orgán.
7. Návrh byl podán elektronicky z datové schránky navrhovatele písemně dne 5. 10. 2022 v 11:24 hod. u podepsaného soudu jako soudu věcně a místně příslušného, tedy v zákonné desetidenní lhůtě dle § 60 odst. 1, § 67 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, když k vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí došlo dne 27. 9. 2022 pod č. 280/2022 Sb.
8. V obecné rovině je třeba uvést, že podle nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, Pl. ÚS 73/04 (vyhlášen pod č. 140/2005 Sb.), plyne pro postup soudu v řízení ve věcech volebních vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů a že předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. Nejvyšší správní soud pak v usnesení ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51 (rozhodnutí NSS dostupná na www.nssoud.cz), konstatoval že „*striktní požadavek na předložení relevantních důkazních prostředků navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, které nejsou účastni sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb.*“ V citovaném usnesení Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „*funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže být vykládána natolik široce, že v konečném důsledku by jeho práce měla nahrazovat, či jaksí doplňovat činnost volebních orgánů, dokonce až ve smyslu přepočítání všech hlasovacích lístků na základě pouhé spekulativně formulované námitky.*“

9. Navrhovatel pouze na základě rozdílu ve volebních výsledcích v jednotlivých volebních okrscích dovozuje chybné sčítání hlasů, potažmo manipulaci s hlasy. Tato velmi obecná, ničím nepodložená námitka nemůže vést k prohlášení výsledků voleb za neplatné. Navrhovatel svá tvrzení ničím konkrétním nepodložil, ani neoznačil žádné důkazy, které by měly manipulaci s hlasovacími lístky či výsledky voleb potvrdit.
10. Podle § 42 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí vyhotoví okrsková volební komise o průběhu a výsledku hlasování zápis, který podepisují její členové. Pokud některý člen okrskové volební komise podpis odepře, uvedou se důvody v samostatné příloze k zápisu. Podle § 42 odst. 2 citovaného zákona se v zápisu mimo jiné uvedou důvody pro odročení, přerušení nebo prodloužení hlasování a také stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi, dále i usnesení, které komise přijala a jejich stručné odůvodnění. Současně každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla pro volby do zastupitelstva obce zaregistrována, může podle § 17 odst. 2 citovaného zákona do okrskové volební komise delegovat svého člena a náhradníka, čímž je jí umožněn dohled nad činnostmi okrskových volebních komisí v průběhu hlasování, sčítání odevzdaných hlasů a předávání výsledku voleb. Z uvedeného tedy vyplývá, že okrskové volební komise mají v průběhu hlasování stěžejní úlohu, je věcí samotných aktérů voleb, kteří mohou do okrskových komisí delegovat své členy, aby takto vzájemně kontrolovali dodržování zákonných pravidel (srov. obdobně usnesení NSS ze dne 22. 10. 2014, č. j. Vol 18/2014-46). Pokud by v průběhu hlasování a při sčítání výsledků vyvstal nějaký problém, mělo by to být především zjiitelné ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování.
11. Po nahlédnutí do předložené volební dokumentace soud zjistil, že ve volebním okrsku č. 3 zápis vyhotovený dle shora uvedeného ustanovení podepsali členové komise s právem hlasovat a zapisovatel, nikdo ze členů komise neodmítl zápis podepsat. Podle zápisu nikdo z členů komise, ale ani žádný volič nepodal proti průběhu voleb stížnost. Shodně k věci uváděl i odpůrce 4). Není zde žádná závažná indicie, která by poukazovala na chybný postup při sčítání hlasů na volebních lístcích či manipulaci s hlasy ve prospěch určité volební strany a zavdala by příčinu k takové široké formě soudní kontroly volebních výsledků, jaké se navrhovatel domáhá. Ve shodě s volebním orgánem soud poukazuje také na to, že navrhovatel využil svého práva plynoucího z § 17 odst. 2 zákona o volbách a do okrskové volební komise v daném volebním okrsku nominoval svého člena – paní M. Z. Ta jako členka okrskové volební komise dohlížela na řádný průběh voleb, ani ona nevznesla žádnou stížnost ani námitku proti sčítání hlasů a řádně podepsala zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 3.
12. Další námitka se týkala nepovolené volební kampaně, tedy porušení § 30 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Navrhovatel zmínil propagaci jedné z volebních stran v blízkosti volební místnosti ve volebním okrsku č. 3, která podle něj mohla voliče ovlivnit.
13. Podle § 30 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí platí, že ve dny voleb je zakázána volební agitace a propagace pro volební strany i nezávislé volební kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí. Současně platí, že nikoli každé porušení čistoty volební kampaně je v příčinné souvislosti se

složením zvoleného sboru zastupitelů a vedlo nebo prokazatelně mohlo vést k hrubému zkreslení výsledků voleb. Za zakázanou volební agitaci by bylo možno považovat jen takovou, která je přímo zaměřena na bezprostřední okolí volebních místností, není jednorázová či dokonce pouze nahodilá a je natolik intenzivní, že v konečném důsledku je reálně způsobila ovlivnit chování i takového voliče, který byl bezprostředně před příchodem do volební místnosti již rozhodnut hlasovat určitým způsobem (srov. obdobně usnesení NSS ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008-13, publ. ve Sb. NSS 2194/2011). Zakázaná je pak nepochybně kampaň vedená tzv. obchodně tržním způsobem (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 1. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 57/10, ze dne 10. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 4/11), kdy dochází k porušení požadavku na svobodné vyjádření vůle lidu, které předpokládá absenci jakékoli formy nátlaku.

14. Námitky týkající se porušení shora citovaného ustanovení byly ze strany navrhovatele uplatněny obecně, navrhovatel pouze poukázal na propagaci jedné z volebních stran v blízkosti volební místnosti volebního okrsku č. 3. Z takto uplatněného obecného tvrzení nevyplývá, v čem konkrétně měla nezákonná volební kampaň spočívat, jaké volební strany či kandidátů se měla týkat, kde přesně měla být propagace umístěna, v jakém časovém rozsahu měla být uskutečněna. Navrhovatel ani nepopsal, jak mohla taková propagace reálně ovlivnit chování a vůli voličů daného volebního okrsku. Na základě uplatněné námítky dospěl soud k závěru, že nebyla vedena taková nedovolená volební kampaň jedné z volebních stran, která by voličům upírala svobodné vyjádření jejich vůle ve smyslu shora popsané judikatury především Ústavního soudu a která by vylučovala principy svobodného a tajného hlasování. Soud zdůrazňuje, že soudní přezkum ve věcech volebních nestojí na inkvizičním principu, břemeno tvrzení a v návaznosti na něj břemeno důkazní tíží především navrhovatele. Ten musí soudu předestřít konkrétní skutková tvrzení, která by poukazovala na vskutku intenzivní volební kampaň, jež by mohla být v příčinné souvislosti s hrubým zkreslením volebních výsledků, a rovněž takové tvrzení prokázat. S ohledem na absenci konkrétních skutkových tvrzení nepřistoupil soud k provedení dokazování videodokumentací.
15. Soud tedy uzavírá, že nebyla prokázána žádná závažná indicie, která by poukazovala na možné pochybení okrskové volební komise při sčítání hlasů ve volebním okrsku č. 3. A rovněž soudu nebyly předestřeny takové konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly natolik agresivní, časově a věcně rozsáhlé agitaci jedné z volebních stran bezprostředně před volební místností, která by představovala takovou formu nátlaku, že by svou podobou byla způsobila ovlivnit voliče způsobem, že by byly výsledky hlasování ovlivněny hrubým způsobem. Lze dodat, že možné ovlivnění voličů na místní úrovni tím, že se před volební místností setkají s propagací určité volební strany, je velmi nepravděpodobné. Voliči v malých městech, jakým Velké Hamry jsou, jsou na rozdíl od voličů ve velkých městech formováni ve svých rozhodnutích bezprostředními zkušenostmi s jednotlivými kandidáty a právě ty jsou základem jejich volby. Soud vychází z presumpce racionality voličského chování a z toho, že při cestě do volební místnosti a při následném hlasování jsou již voliči zpravidla pevně rozhodnuti, komu odevzdají svůj hlas.
16. Z uvedených důvodů soud návrh jako nedůvodný zamítnul.

17. Podle § 90 odst. 3 s. ř. s. bylo o návrhu rozhodnuto usnesením, v pořádkové lhůtě 20 dnů, a to bez jednání, neboť soud mohl o návrhu rozhodnout na základě předložených listin a neshledal potřebu provádět další dokazování.
18. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení **nabývá právní moci dnem vyvěšení** na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Liberec 20. říjen 2022.

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu